

Ps. 93
Ps. 57:1, 2, 3, 6 na Luc.
LvK 476:1, 4 na de preek
Gez. 4
LvK 456: 1, 2
en vs. 3 als “amen”

Tekst: Hand. 6:8-15
Lezen: Luc. 11:46-51, 21::5-15

Brs. en zrs,

Niet alleen de laatste drie weken (Israël versus Hezbollah, juli 2006), maar al sinds jaar en dag is Israël hot news.

Elke dag en zeker elke week is er wel wat te melden uit het Midden-Oosten. En velen volgen met argusogen de ontwikkelingen tussen Israël en de Palestijnen. Zullen die twee volkeren ooit in vrede samen kunnen leven? Zullen ze ooit overeenstemming bereiken over de positie van Jeruzalem?

Wat er met Israël en vooral wat er met Jeruzalem gebeurt, trekt zeker ook de aandacht van talloze christenen. Christenen zijn sterk verdeeld als dit volk ter sprake komt. Vooral als het gaat over de toekomst die Israël nog te wachten staat. Heel wat gelovigen zijn er stellig van overtuigd dat de terugkeer van de Joden naar Palestina en de stichting van de staat Israël in 1948 de vervulling is van profetieën. En ze geloven vast en zeker dat we in dit kader nog meer zullen zien. Sommigen zijn er bovendien van overtuigd, dat daar in Jeruzalem voor de wederkomst van Christus zelfs nog weer een tempel zal worden opgericht. Dat zal volgens hen gebeuren op dezelfde plek waar nu de Omarmoskee staat. De komende diensten wil ik aan de hand van Handelingen 6 en 7 op deze vragen ingaan en daar een antwoord op zoeken.

Laten we nu eerst samen lezen: **Hand. 6:8-15**

Bij het lezen van Handelingen 6 en 7 is het goed om in de gaten te hebben wat de lijn van het hele boek is. Want Lucas heeft in Handelingen niet zomaar wat verhalen bij elkaar gezet. Eigenlijk heeft hij er vanaf het begin al geen geheim van gemaakt wát hij zijn lezers wil laten zien. Denk maar even aan h. 1, die bekende vraag van de apostelen: “Heer, gaat U dan binnen afzienbare tijd het koningschap over Israël herstellen?” Maar Jezus wijst deze vraag terug. Dit is een vraag naar de verborgen toekomst. En zolang blijft Christus’ koningschap een koningschap, dat je pas kunt zien als je gelóóft. Daarom zullen de leerlingen getuigen zijn van dat koningschap. Zij hebben de opdracht *dat* bekend te maken. Jezus zegt dan: jullie zullen van Mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde.

Dát is nou het programma voor het boek Handelingen.

Jeruzalem is het startpunt. Daar begint de prediking. Daar valt de steen van het evangelie in de vijver. Maar zo’n steen veroorzaakt allemaal kringen, steeds groter en groter, tot de rand van de vijver bereikt is. De zaak van Jezus Christus is geen intern Joodse aangelegenheid meer. Het is een beweging die heel de wereld aangaat. Er is geen stad en geen volk en geen cultuur waarover Jezus geen macht claimt.

Maar – en dat laat Handelingen ook zien – dat levert heel wat spanning op. Als de boodschap van Jezus ver over de grenzen van Palestina heengaat, welke gevolgen heeft het dan voor het volk waar alles mee begon? En wat betekent het voor de godsdienst en de godsdienstige vormen en gebruiken van de Joden? Die spanning zie je door heel het boek Handelingen heen. Je zou het ook zo kunnen zeggen: is het christendom, is de kerk een bepaalde vorm van het Jodendom? Of is het christendom iets aparts, iets unieks? Opvallend in elk geval is, dat *de vijanden* van de gemeente, heel goed in de gaten hadden dat het volgen van

Christus vergaande consequenties had! Dat kan hè, dat mensen van buiten de kerk heel goed doorhebben wat voor gevolgen ‘geloven’ heeft. *Soms...* scherper, duidelijker dan gelovigen zelf... In elk geval moest het tussen de Joden en de christenen wel komen tot een gesprek hierover. En dat gebeurt hier. Hoewel: het begon met een dispuut (redetwisten, vs. 9), maar toen dat niet genoeg opleverde ging men over tot valse beschuldigingen. En daartegen is het lastig vechten. Geruchten en laster leiden tot ‘karaktermoord’ en daartegen kun je nauwelijks iets ondernemen. Iemand kan door halve waarheden, door verdraaiingen en geruchten zó zwart gemaakt worden, dat iedereen zich tegen je keert. In onze tijd zijn wat dat betreft de media haast oppermachtig!

De plaatsen waar Stefanus het meest van zich laat horen zijn de synagogen van de Grieks sprekende Joden. “Synagogen van de Vrijgelatenen” staat er en dan moet je denken aan slaven die ooit vrijgelaten zijn en daarna naar het heilige land en de heilige stad zijn verhuisd. Je kunt je voorstellen dat het verzet tegen het evangelie van Christus juist bij hén heel sterk was. Juist *zij* waren van heinde en verre teruggekomen naar de oude stad en de oude gebruiken en nu komt daar iemand vertellen dat het overboord kan! Omdat Christus de vervulling van de wet is. En Hij zijn claim laat gelden op alle volken en landen. De gespreksgenoten van Stefanus voelden aan, dat hier op den duur radicale keuzes moesten worden gemaakt. Blijft het ‘Mozes’ of wordt het ‘Jezus’? Blijft het de offerdienst in de tempel of wordt het ‘et offer aan het kruis’? Eigenlijk gaat het om heel herkenbare vragen: wat is onze weg naar God? Hoe zijn we voor God aanvaardbaar? Hoe komen we met Hem in contact? Hoe kunnen we met Hem omgaan? Wat is in onze omgang met God de waarde van onze vroomheid? Wat is de betekenis van ons doen

en laten? Welke waarde heeft onze omgang met godsdienstige voorschriften en gebruiken? Hoe zwaar weegt dat bij God in onze verhouding tot Hem? En ineens zit je in de discussies die in onze kerken gaande zijn!! En die via allerlei sites op internet gevoerd worden: wat is “gereformeerd blijven”? Een term die overigens niet klopt, want je bent gereformeerd en dan zul je altijd ge-reformeerd moeten worden, altijd weer je plek en positie moeten zoeken en vinden in de tijd waarin je leeft. Want noch de Reformatie, noch de Vrijmaking heeft een blauwdruk opgeleverd van hoe het altijd moet wezen! De bijbel levert geen blauwdrukken! De bijbel maakt je verantwoordelijk. Door de wijsheid van de Geest.

Wat is de reden dat God ons accepteert? Christus’ offer aan het kruis! De prediking van Stefanus zal nog duidelijk maken (h.7), dat we geen enkele andere basis vinden om bij God aan te komen dan dat. Dat maakt óók duidelijk dat mensen toch altijd weer andere gronden aanslepen. Zoals hier: de wet, Mozes, onze gebruiken... En daarachter ‘God’. De God van het OT... maar *is* dat de God van het OT?? Dat OT mag maar in één richting gelezen worden en dat is de richting van Jezus Christus! Het kenmerkende verschil tussen de Joodse en de christelijke manier van lezen is – ook vandaag nog – dat de Joden de Bijbel lezen als fundering voor menselijke zekerheden. Want dáár kom je uit als je Christus niet aanvaardt!! Dan blijf je zélf over. Met wat *jij* ervan maakt. Ook in je omgang met God.

En wat wordt er dan in de laster centraal gezet? Mozes. Oftwel: “doe dat en je zult leven”. *I.p.v.* “leef-met-Christus en je zult het doen”.

Wel slim trouwens, want als Mozes in geding wordt gebracht, zal het volk wel in geweer komen. En dan komt - na Petrus en Johannes in Hd. 4 - opnieuw één van de leiders van de Jeruzalemse christenen voor het Sanhedrin. En het lijkt alsof het

proces tegen Jezus zich herhaalt met valse getuigen en al. Stefanus wordt beschuldigd van de zwaarste misdaad die een Jood kan begaan: zonde tegen de tempel en tegen de wet van Mozes. Voor de Joden was hun band aan de tempel en de wet van Mozes afdoende om zich ‘het volk van God’ te mogen noemen. Maar Jezus had in zijn gesprek met de joodse leiders al gesproken over de buitenkant van de wet en de binnenkant. Regels en voorschriften te over, maar de liefde tot God was eruit verdwenen! Het was een contract geworden dat je na moet leven i.p.v. een huwelijk waar liefde de dienst uitmaakt!

Maar moesten ze dan geloven dat er voor de tempel en voor de wet van Mozes geen toekomst meer was? Zou Israël dan zijn unieke positie als volk van God verspelen? Zou dan hun eeuwenlange geschiedenis met God niet meer van betekenis zijn? Zou hun band met God sinds de tijd van Abraham geen waarde meer hebben? Dát kon niet waar zijn! Wie deze heilige waarheden aantastte verdiende het niet nog langer temidden van Abrahams kinderen te leven. Zo iemand moet worden uitgeroeid uit hun midden. Laat Stefanus zich maar eens verantwoorden. Gespannen kijken ze allemaal de beklagde aan. Wat is zijn verweer.....?

Ja, op dit punt moeten we vanmiddag nog wat geduld opbrengen. Daarover gaat hoofdstuk 7. Dat houdt u nog te goed.

Maar laten we in elk geval eens samen met zijn aanklagers naar Stefanus kijken. Die aanklagers zagen in hem iemand die Mozes ontoelaatbaar had aangerand. Mozes, die bekend stond als Gods vriend. Mozes, die een keer beleefd had dat God zó dichtbij hem kwam, dat de glans van Gods heerlijkheid op hem afstraalde. En nu staat Stefanus voor zijn rechters. Voor de mannen die hem aanklagen dat hij Mozes zou hebben aangetast. Maar net als ooit bij Mozes straalt ook van Stefanus de glans van de heerlijkheid

van God af! “Zijn gezicht leek op dat van een engel”. Buitenaards moet het eruit gezien hebben. In elk geval duidelijk voor de mensen die het hebben gezien. Zijn gezicht leek op dat van een bode van God, een boodschapper van God en het wás een boodschap van God!

En het brengt je weer terug naar hoe het begon, in vers 8: Stefanus deed dankzij Gods genade en kracht grote wonderen en tekenen onder het volk. Op die manier liet God merken dat Hijzelf erachter stond. En dat Hij *in* Stefanus werkte – vs. 10: “ze konden niet op tegen de wijsheid van Stefanus en niet tegen de Heilige Geest die hem bezielde”. En daar heb je alvast een getuigenis dat van boven en vanbuiten komt, van God zelf: kijk naar Christus die voor u gekruisigd is en vertrouw op Gods beloften. Laat je niet ontmoedigen, want al je zonden en tekortkomingen zijn vergeven door Christus’ bloed. Dat is vast en zeker. En laat je dan leiden door de Geest van Christus. Tot een huwelijksverhouding met God, in liefde en niet een contract van doodse plichten aan de buitenkant.

We worden niet allemaal Stefanus: eerst diaken, dan evangelist en tenslotte getuige voor een rechtbank. Om te eindigen als een dode, die als een levende bij God in de hemel wordt opgenomen. Maar je mag zeker weten dat de Geest van Christus niets liever wil dan de leiding nemen in jouw leven. Geloof dat. En ga dan op zoek naar het werk van Christus’ Geest. Want dat werk wordt zichtbaar en is herkenbaar. En dan gaat het er vooral *niet* om dat we onszelf vervolgens op de borst kloppen. En het gaat er helemaal niet om dat we onze zekerheid zoeken in onszelf, in onze manier van kerk zijn, in onze gebruiken en gewoonten. Die zijn nooit waardevast. Dat is alleen Jezus Christus. *Hij* is onze vergeving en *Hij* is onze vernieuwing. Zijn naam zij geprezen tot in eeuwigheid! Dát moet gelden voor jood en christen. En voor iedereen. AMEN